

Sygn. akt V S 134/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Barbara Kurzeja (spr.)

Sędziowie: SSA Lucjan Modrzyk

SSA Tomasz Pidzik

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2014 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi (...) s.r.o. D. (Słowacja)

o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie XIV GC 163/14 Sądu Okręgowego w (...) na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.)

z udziałem Prezesa Sądu Okręgowego w (...)

postanawia:

- 1) stwierdzić, iż w sprawie przed Sądem Okręgowym w (...), sygn. akt XIV GC 163/14, nastąpiła przewlekłość postępowania;
- 2) przyznać stronie skarżącej od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w (...) sumę pieniężną w kwocie 2.000 zł (dwa tysiące złotych);
- 3) oddalić żądanie skargi w pozostałym zakresie;
- 4) zwrócić stronie skarżącej kwotę 100 zł (sto złotych) uiszczoną tytułem opłaty od skargi;

Sygn. akt V S 134/14

UZASADNIENIE

Spółka (...) s.r.o. D. (Słowacja) w skardze na przewlekłość postępowania wniesionej w toku postępowania, o którym mowa dalej, wniosła o:

1. stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie toczącej się pod sygnaturą akt XIV GC 163/14 Sądu Okręgowego w (...),
2. określenie Sądowi Okręgowemu w (...) 3-miesięcznego terminu od daty rozpoznania skargi na zakończenie sprawy,
3. przyznanie od Skarbu Państwa kwoty 20.000 zł,

4. zwrot opłaty sądowej w kwocie 100 zł na rachunek bankowy pełnomocnika skarżącej w przypadku uwzględnienia niniejszej skargi.

Prezes Sądu Okręgowego w (...) wniósł o oddalenie skargi argumentując, że zarządzeniem z dnia 4 września 2014 r. wydanym jeszcze przed wpływem skargi do Sądu, w sprawie został wyznaczony nowy sędzia referent, który niezwłocznie, już w dniu 5 września 2014 r. wydał w sprawie szereg zarządzeń, w tym zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na dzień 13 października 2014 r. Sędzia referent uprzednio rozpoznający sprawę w okresie czasu, którego skarga dotyczy wykorzystywał zaległy oraz bieżący urlop wypoczynkowy przed przejściem w stan spoczynku. Przydzielenie sprawy innemu sędziemu – z uwagi na planowaną delegację sędziego do Wydziału i obciążenie pozostałych sędziów, jak również liczbę spraw w referacie sędziego odchodzącego w stan spoczynku było niecelowe, ponieważ nie doprowadziłoby do szybszego rozpoznania sprawy. Rozprawy bowiem – z uwagi na liczbę spraw pozostających w referatach sędziowskich wyznaczane na terminy odległe nawet o 4-6 miesięcy. Nieuzasadniony jest też wniosek skarżącego o wydanie zalecenia zakończenia sprawy w terminie do 3 miesięcy od daty rozpoznania skargi. Rozprawa w sprawie została już bowiem wyznaczona, a termin zakończenia sprawy uzależniony jest m.in. od aktywności stron. Działania Sądu nie noszą więc znamion przewlekłości postępowania

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Skarga zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Analiza czynności podjętych w sprawie wskazuje, że zarzuty podniesione w skardze zasługują na częściowe uwzględnienie, ze względu na niepodjęcie odpowiednich działań zapobiegających wystąpieniu nieuzasadnionej zwłoki przez Sąd Okręgowy w (...).

Za stanowiskiem takim przemawia uporządkowany chronologicznie przebieg postępowania:

Postępowanie z powództwa O. s.r.o. z siedzibą na Słowacji przeciwko pozwanemu (...) S.A. w miejscowości P. zostało wszczęte w dniu 26 marca 2013 r. W dniu 7 sierpnia 2013 r. Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, od którego pozwana wniosła zarzuty. W wykonaniu zobowiązania Sądu Okręgowego w dniu 29 kwietnia 2014 r. powódka wniosła odpowiedź na zarzuty pozwanej od nakazu zapłaty (wpływ do siedziby Sądu - 5 maja 2014 r.). Od tego dnia do 4 września 2014 r. Sąd Okręgowy nie podjął żadnej czynności w sprawie, nie doręczył nawet odpisu odpowiedzi na zarzuty stronie przeciwnej, co uczynił dopiero zarządzeniem z dnia 5 września 2014 r. (data wpływu skargi na przewlekłość postępowania).

Przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość postępowania zgodnie z ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.), zwaną dalej w skrócie: ustawą, jest badanie podniesionego przez składającego skargę zarzutu, że doszło do naruszenia przysługującego mu prawa do sądu poprzez przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawie. Za przewlekłość postępowania uważa się, że są to wszystkie te sytuacje, w których pomimo realnych możliwości sprawnego prowadzenia postępowania, postępowanie to (na skutek nieuprawnionych działań lub zaniechań sądu) „przewleka się” – a stan ten utrzymuje się przez pewien okres czasu (trwa).

Dla stwierdzenia czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy zgodnie z treścią art. 2 ust. 2 cyt. ustawy ocenić w szczególności terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty. Ponieważ ustawa mówi o nieuzasadnionej zwłóce w rozpoznaniu sprawy, ta wymaga zawinionego, nieusprawiedliwionego obiektywnymi przesłankami opóźnienia w podejmowaniu czynności przez sąd.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić trzeba, że postępowanie w sprawie objętej skargą, trwa dłużej, niż to konieczne.

Z zebranego w sprawie materiału wynika, że nieuzasadniona zwłoka w rozpoznaniu sprawy wystąpiła między 5 maja 2014 r., tj. dniem wpływu do Sądu odpowiedzi powódki na zarzuty pozwanej od nakazu zapłaty a dniem 4 września 2014 r., kiedy wydano zarządzenie o wyznaczeniu nowego sędziego referenta w sprawie. W tym niemalże czteromiesięcznym okresie czasu Sąd Okręgowy nie podjął żadnych czynności w sprawie, nawet tych o charakterze czysto technicznym: nie doręczył odpisu odpowiedzi powódki na zarzuty stronie przeciwnej, nie wyznaczył terminu rozprawy.

Argumentacja o konieczności wykorzystania urlopu wypoczynkowego zaległego i bieżącego przez sędziego referenta przed odejściem w stan spoczynku nie usprawiedliwia tak długiego okresu bezczynności w sprawie. Nie sposób zgodzić się też z twierdzeniem, że przydzielenie sprawy innemu sędziemu było niecelowe ze względu na liczbę spraw pozostających w referatach sędziowskich oraz wyznaczanie rozpraw na terminy odległe nawet o 4-6 miesięcy. Wzrost wpływu spraw i znaczne obciążenie sędziów są to okoliczności powszechnie znane i ukształtowały w orzecznictwie stanowisko, że o przewlekłości postępowania można mówić dopiero w sytuacji, gdy odstęp między czynnościami sądu przekracza okres jednego miesiąca. Tym samym bezczynność trwająca niemalże cztery miesiące nie może być uznana, wbrew stanowisku Prezesa Sądu Okręgowego w (...), za usprawiedliwioną.

Nie można przy tym uznać, iż strony ponoszą jakąkolwiek odpowiedzialność za wystąpienie przewlekłości w przedmiotowej sprawie, w tym chociażby poprzez niezłożenie wniosku o przyspieszenie rozpoznania sprawy.

Wobec zaistnienia okoliczności określonych w przepisie art. 12 ust. 4 ustawy, stwierdzić należało, że uzasadnionym jest przyznanie od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w(...) na rzecz skarżącej kwoty 2.000 zł uznając, iż kwota ta będzie stanowiła adekwatną rekompensatę za zaistniałą w sprawie przewlekłość postępowania. W ocenie Sądu Apelacyjnego kwota 20.000 zł, jakiej żądała skarżąca, jest znacznie wygórowana, biorąc pod uwagę przede wszystkim okres czasu w jakim została stwierdzona przewlekłość postępowania. Dalej idące żądania skarżącej jako nieuzasadnione zostały więc oddalone (art. 12 ust. 1 ustawy).

Nieuzasadniony jest także wniosek skarżącej o wydanie zalecenia zakończenia sprawy w terminie do 3 miesięcy od daty rozpoznania skargi, gdyż kolejna rozprawa w sprawie została już wyznaczona na 15 grudnia 2014 r., a termin zakończenia sprawy uzależniony jest od czynników niezależnych od Sądu orzekającego.

Na mocy art. 17 ust. 3 ustawy należało zwrócić skarżącej uiszczoną przez nią opłatę od skargi w kwocie 100 zł.